

Asia: VN/27216/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys liikennemerkejä- ja opasteita koskevan yleissopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen tavoitteet ja vaikutukset

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa sekä mahdollisuudesta kommentoida asiaa yhdessä kuntien kanssa ennakoon.

On myönteistä, että yleissopimuksen 3 artiklassa todetaan, ettei sopimuspuolilla ole velvollisuutta ottaa käyttöön kaikkia yleissopimuksessa määriteltyjä merkki- ja merkintätyyppejä. Lisäksi Suomen aiemmin esittämät sekä hallituksen esityksessä ehdotetut uudet varaukset eräisiin merkki- ja merkintämäärityksiin ovat tarpeellisia.

Yleissopimuksen muutokset

Korostamme periaatteena sitä, että tieliikennelain ja yleissopimuksen liikenteenohjauslaitteiden määrittelyjen mahdolliset ristiriidat katetaan varauksin, jotta kadunpitäjät voivat noudattaa voimassa olevaa tieliikennelakia ilman merkittäviä lisämuutoksia tai -kustannuksia.

Tieliikennelain toimeenpano on kunnissa yhä kesken liikenteenohjauslaitemuutosten - kuten merkkien ulkonäön muuttumisen sekä viitoitus ja niiden portaalien uusimisen - suurten kustannusten vuoksi. Liikennesopimuksen valmistelussa on varmistettava, ettei sopimusmuutoksista synny kunnille lisätaakkaa tai sopimuksen kautta tuoda uusia liikenteenohjauslaitteita laajasti käyttöön katuverkolle esim. pyöräilyn ohjaukseen.

Eurooppalaisen sopimuksen muutokset

Hallituksen esityksessä käsitellään eurooppalaisen sopimuksen muutoksia, mutta esityksestä ei käy ilmi, millainen sopimus kokonaisuudessaan on.

Suomen tulee varmistaa varaumalla, että kaikki varsinaiseen liikennesopimukseen tehdyt varaumat ovat voimassa myös eurooppalaisen sopimuksen osalta.

Lisäksi Suomen tulee varmistaa varaumalla, että punaisen poikkiviivan käyttö kiello- ja rajoitusmerkeissä sallitaan sekä että Suomessa käytössä olevat paikanimikilpien väriyhdistelmät voidaan jatkossakin pitää käytössä.

Tiementekijä käsittelevän pöytäkirjan muutokset

-

Esitetyt varaumat

Suomi tekisi esityksen mukaan liikennemerkkejä ja -opasteita koskevan yleissopimuksen liitteeseen 1 neljä uutta varaumaa, jotka ovat tarpeellisia ja kannatettavia. Varaumat koskisivat: 1) lisäkilpien tekstin väriä, jotta pyhäpäivien/sunnuntain punaiset numerot lisäkilvessä H17.3 voidaan säilyttää, 2) merkin C-04.1 tulkintaa siten, että se kieltäisi ajamisen kaikilta moottorikäyttöisiltä ajoneuvoilta ilman tarvetta päivittää C2-merkkejä mopon kuvalla, 3) linja-autokaistan osoittamista monikaistaisella ajoradalla nykykäytännön (E9.1 ja E9.2) säilyttämiseksi sekä 4) sitä, että merkillä G-09.1 voidaan osoittaa myös kunnan nimi ilman taajaman alkamisen merkitystä. Lisäksi ehdotetaan tarpeettomiksi käyneiden aiempien varaumien peruuttamista siltä osin kuin sopimusmuutokset vastaavat jo Suomen käytäntöä.

Hallituksen esityksessä on kuvailtu uusia varaumia, mutta on samalla varmistettava, että myös vanhat tarpeelliset varaumat pysyvät voimassa. Tämä toteutuu parhaiten uusimalla nämä varaumat.

Vanhoista varaumista kunnille tärkein koskee linja-auto- tai raitiovaunupysäkkiä osoittavia merkkejä. Näiden osalta ei saa jäädä epäselvyyttä siitä, ovatko varaumat edelleen voimassa, ja siksi ne on uusittava.

Hallituksen esityksen mukaan Suomella on voimassa oleva varauma yleissopimuksen 5 liitteen F-osan 6 kohtaan (Linja-auto- tai raitiovaunupysäkkiä osoittavat merkit). Varauksen mukaan Suomi varaa oikeuden käyttää linja-auto- ja raitiovaunupysäkkejä osoittavia merkkejä, jotka eroavat muodoltaan ja väriltään merkeistä E 19 ja E 20. Kun tieliikennelakia valmisteltiin, kunnalliset toimijat olisivat halunneet säilyttää sinisen bussipysäkkimerkin keltaisen pysäkkimerkin käyttöönoton sijaan, mutta lainsäätäjä päätti toisin. Merkkien vaihdosta on aiheutunut merkittäviä kustannuksia. Jos merkit jouduttaisiin jälleen vaihtamaan jollakin aikavälillä, kustannukset kertaantuisivat, mikä olisi kohtuutonta.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Hallituksen esityksen mukaan suurimmat kustannukset liittyvät A27-merkin (Rautatien tasoristeys, jossa on puomit) ulkoasun muutoksiin. Maantieverkolla on esityksen mukaan 722 ja kuntien katuverkolla alle 200 A27-merkkiä, jotka on vaihdettava sopimuksen voimaantulon jälkeen 15 vuoden siirtymäajassa. Koska merkkejä uusitaan muutenkin noin 10–20 vuoden välein, lisäkustannusten arvioidaan jäävän vähäisiksi tienpitäjille.

A27-merkin vaihdon kustannukset jäänevät maltilliseksi, mutta vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin syytä huomioida, että Digiroad-aineisto ei ole kaikilta osin ajantasainen katuverkon liikennemerkkien osalta. Tämän vuoksi katuverkolla olevien uusittavien A27-merkkien määrä on todennäköisesti esitettyä (alle 200 kpl) huomattavasti suurempi. Esimerkiksi Turun kaupunki arvioi alueellaan olevan 42 kappaletta A27-merkkiä.

Kunnilla on velvollisuus toimittaa liikenteenohjaustiedot Digiroadiin, mutta toimeenpano ei ole edennyt suunnitellusti: alkuvuodesta 2025 tietoja oli toimittanut vain 80 kuntaa 308:sta, vaikka Digiroad on tehnyt hyvää yhteistyötä kuntien kanssa. Keskeisiä haasteita ovat olleet taloudellisen tuen ja yhteiskehittämisen puute. Siksi yhteiskehittämisen määräaikainen rahoitus valtion tukena kunnille on tarpeen. Jatkuvaan tiedonsiirtoon tarkoitettu rajapinta on ollut kokeilussa vasta vuoden 2025 alusta. Koska liikennemerkkitiedot muuttuvat jatkuvasti, on olennaista, että tiedot siirtyvät valtakunnalliseen palveluun mahdollisimman automaattisesti.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pirjo Sirén

Johanna Vilkuna

Johtaja, Yhdyskunta ja ympäristö Kehittämispäällikkö

Vilkuna Johanna
Suomen Kuntaliitto ry